

मथुरापुरीकल्पः ।

१७

१. मथुरापुरीकल्पः ।

सत्तम-तेवीसइमे नमिऊण जिणेसरे जयसरणे । भवियजणमंगलकरं **महुराकप्यं** पवकखामि ॥ १ ॥

तित्थे **सुपासनाहस्स** वट्टमाणंमि दुन्नि मुणिसीहा । ¹धम्मरूइ-धम्मघोसा नामेणं आसि निस्संगा² ॥ २ ॥

ते य छट्टमदसमदुवालसमपक्खोववासमासिअदोमासिअतेमासिअचाउम्मासिअखमणाइं कुणिन्ता³ भव्वे⁴ पडिबो-
हिंता कयावि **महुरा**उरिं विहरिआ । तथा य **महुरा** बारहजोअणाइं दीहा, नवजोअणाइं वित्थिण्णा, पासट्टिअज-
उणाजलपक्खालियवरप्पायारविभूसिआ धवलहरदेउलवाविकूवपुक्खरिणिजिणभवणहट्टोवसोहिआ, पढंतविविहचाउ-
व्विज्जविप्पसत्था हुत्था । तत्थ ते मुणिवरा अणेगतरुकुसुमफलयाइण्णे **भूअरमणा**भिहाणे उववणे उग्गहं अणुण्ण-
विअ ठिआ वासारत्तं चउमासं कओववासा । तेसिं सज्झायतवचरणपसमाइगुणेहिं आवज्जिया उववणसामिणी **कुवे-**
रदेवया । तओ सा रत्तिं पयडीहोऊण भणइ-भयवं ! तुम्ह गुणेहिं अईवाहं हिट्टा । ता किं पि वरं वरेह⁵ । ते
भणंति-अम्हे निस्संगा न किं पि मग्गेमो । तओ धम्मं सुणावित्ता अविरयसाविआ सा तेहिं कया । अन्नया कत्तिअ-
10 धवलट्टमिरयणीए सिज्जायरि त्ति आपुच्छिया **कुबेरा** मुणिवरेहिं । जहा-साविए ! दढसम्मत्ताए जिणवंदणपूअणोव-
उत्ताए य होअवं । वट्टमाणजोगेण चउमासगं काउं अन्नगामे पारणत्थं विहरिस्सामो । तीए ससोगाए वुत्तं-भयवं !
इत्थेव उववणे कीस न सब्बकालं चिट्ठह । साहू भणंति-

समणाणं सउणाणं⁶ भमरकुलाणं च गोउलाणं च । अणियाओ वसहीओ सारइयाणं च मेहाणं ॥ १ ॥ ति ।

तीए विण्णसं-जइ एवं ता साहेह धम्मकज्जं, जहाइहं संपाडेमि । अमोहं देवदंसणं ति । साहूहिं वुत्तं-जइ 15
ते अइनिब्बंधो ता संघसहिए अम्हे मेरुंमि नेऊण चेइयाइं वंदावेहि । तीए भणिअं-तुम्हे दो जणे अहं देवे तत्थ
वंदावेमि । **महुरा**संधे चालिए⁷ मिच्छद्विटी देवा⁸ कयावि अंतराले विग्घं कुणंति । साहू भणंति-अम्हेहिं आगमव-
लेणं चैव मेरू दिट्टो⁹ । जइ¹⁰ संघं नेउं न तुह सत्ती ता अलाहि अम्हे दुण्हं तत्थ गमणेणं । तओ विलक्खीहूआए
देवीए भणिअं-जइ एवं ता पडिमाहिं सोहिअं मेरुआगारं काउं दावेमि । तत्थ संघसहिआ तुम्हे देवे वंदह ।
†साहूहिं¹¹ पडिवन्नं । तओ¹² तीए¹³ देवीए† कंचणघडिओ रयणचिंचईओ अणेगसुरपरिवरिओ तोरणझयमालालंकिओ 20
सिहरोवरिछत्तयसाली रत्तिं थूमो निम्माविओ मेहलातिगमंडिओ । इक्किआए मेहलाए चाउद्विसं पंचवण्णरयणम-
याइं बिंवाइं¹⁴ । तत्थ मूलपडिमा सिरि**सुपास**सामिणो पइट्टाविआ । पहाए लोआ विबुद्धा तं थूमं पिच्छंति परुप्परं
कलहंति अ । केई भणंति-**वासुइ**लंछणो एस **सयंभू देवो** । अन्ने भणंति*-**सेस**सिज्जा¹⁵ठिओ **नारायणो** एस ।
एवं **वंभ-धरणिंद-सूर-चंदा**इसु विभासा । **बुद्धा** भणंति* न एस थूमो किंतु **बुद्धंडउ**¹⁶त्ति । तओ मज्झत्थपुरि-
सेहिं भणिअं-मा कलहेह । एस ताव देवनिग्गिओ ता सो चैव संसयं भंजिस्सइ त्ति । अप्पप्पणो देवं पडेसु लिहित्ता 25
निअगुट्टीसमेआ अच्छह । जस्स देवो भविस्सइ तस्सेव इक्को पडो थकिस्सइ । अन्नेसिं पडे देवो चैव नासेहिइ । संघे-
णावि **सुपास**सामिपडो लिहिओ । तओ लेहिअनिअनिअदेवपडा सगुट्टीआ पूअं काउं नवमीरत्तीए सब्बदरिसणिणो
गायन्ता ठिआ । अद्धरत्ते उहंडपवणो तणसक्करपत्थरजुत्तो पसरिओ । तेण सब्बे वि पडा तोडित्ता नीया । पलयगज्जिर-
वेण नट्टा दिसोदिसिं जणा । इक्को चैव **सुपास**पडो ठिओ । विग्घिआ लोआ । एस **अरिहंतो** देवो त्ति । सो
पडो सयलपुरे भामिओ । पडजत्ता पवत्तिआ । तओ न्हवणं पारद्धं । पढमन्हवणकए कलहंता सावया महलपुरिसेहिं 30

1 'धम्मरूइ' पतितः D आदर्शे । 2 C त्रिसंगगा । 3 Pa कुणन्ता । 4 A भट्टे । 5 एतद्वाक्यं पतितं C आदर्शे ।
6 D नास्ति एष शब्दः । 7 Pa चलिए । 8 Pa सुरा । 9 A मेरुं जाणामो; C D Pc वन्दिज्जंते । 10 'जइ' नास्ति
A आदर्शे । 11 C साहूणं । 12 'तओ' नास्ति C D । 13 C D रत्तीए । † एतत्पाठस्थाने Pa-b 'साहूहिं पडिवन्ने
देवीए' एष पाठः । 14 Pa 'बिंवाइं' नास्ति । * तारकान्तर्गता पंक्तिः Pa आदर्शे न विद्यते । 15 A विज्जा । 16 C D
बुद्धिंडउ ।

मथुरापुरीकल्पः ।

१७

९. मथुरापुरीकल्पः ।

सत्तम-तेवीसइमे नमिऊण जिणेसरे जयसरण्णे । भवियजणमंगलकरं **महुराकप्यं** पवक्खामि ॥ १ ॥

तित्थे **सुपासनाहस्स** वट्टमाणंमि दुन्नि मुणिसीहा । ¹धम्मरूइ-धम्मघोसा नामेणं आसि निस्संगा^२ ॥ २ ॥

ते य छट्टमदसमदुवालसमपक्खोववासमासिअदोमासिअतेमासिअचाउम्मासिअखमणाइं कुणिन्ता^३ भव्वे^४ पडिबो-
हिंता कयावि **महुरा**उरिं विहरिआ । तथा य **महुरा** बारहजोअणाइं दीहा, नवजोअणाइं वित्थिण्णा, पासट्टिअज-^५
उणाजलपक्खालियवरप्पायारविभूसिआ धवलहरदेउलवाविकूवपुक्खरिणिजिणभवणहट्टोवसोहिआ, पढंतविविहचाउ-
व्विज्जविप्पसत्था हुत्था । तत्थ ते मुणिवरा अणेगतरुकुसुमफललयाइण्णे **भूअरमणा**भिहाणे उववणे उग्गहं अणुण्ण-
विअ ठिआ वासारत्तं चउमासं कओववासा । तेसिं सज्झायतवचरणपसमाइगुणेहिं आवज्जिया उववणसामिणी **कुवे-**
रदेवया । तओ सा रत्तिं पयडीहोऊण भणइ-भयवं ! तुम्ह गुणेहिं अईवाहं हिट्टा । ता किं पि वरं वरेह^६ । ते
भणंति-अम्हे निस्संगा न किं पि मग्गेमो । तओ धम्मं सुणावित्ता अविरयसाविआ सा तेहिं कया । अन्नया कत्तिअ-^{१०}
धवलट्टमिरयणीए सिज्जायरि त्ति आपुच्छिया **कुबेरा** मुणिवरेहिं । जहा-साविए ! दढसम्मत्ताए जिणवंदणपूअणोव-
उत्ताए य होअवं । वट्टमाणजोगेण चउमासगं काउं अन्नगामे पारणत्थं विहरिस्सामो । तीए ससोगाए वुत्तं-भयवं !
इत्थेव उववणे कीस न सब्बकालं चिट्ठह । साहू भणंति-

समणाणं सउणाणं^९ भमरकुलाणं च गोउल्लाणं च । अणियाओ वसहीओ सारइयाणं च मेहाणं ॥ १ ॥ ति ।

तीए विण्णसं-जइ एवं ता साहेह धम्मकज्जं, जहाइहं संपाडेमि । अमोहं देवदंसणं ति । साहूहिं वुत्तं-जइ ^{१५}
ते अइनिब्बंधो ता संघसहिए अम्हे मेरुंमि नेऊण चेइयाइं वंदावेहि । तीए भणिअं-तुम्हे दो जणे अहं देवे तत्थ
वंदावेमि । **महुरा**संधे चालिए^७ मिच्छद्विटी देवा^८ कयावि अंतराले विग्घं कुणंति । साहू भणंति-अम्हेहिं आगमव-
लेणं चैव मेरू दिट्टो^९ । जइ^{१०} संघं नेउं न तुह सत्ती ता अलाहि अम्हे दुण्हं तत्थ गमणेणं । तओ विलक्खीहूआए
देवीए भणिअं-जइ एवं ता पडिमाहिं सोहिअं मेरुआगारं काउं दावेमि । तत्थ संघसहिआ तुम्हे देवे वंदह ।
†साहूहिं^{११} पडिवन्नं । तओ^{१२} तीए^{१३} देवीए† कंचणघडिओ रयणाचिंचईओ अणेगसुरपरिवरिओ तोरणझयमालालंकिओ ^{२०}
सिहरोवरिछत्तयसाली रत्तिं थूमो निम्माविओ मेहलातिगमंडिओ । इक्किआए मेहलाए चाउद्विसं पंचवण्णरयणम-
याइं बिंवाइं^{१४} । तत्थ मूलपडिमा सिरि**सुपास**सामिणो पइट्टाविआ । पहाए लोआ विबुद्धा तं थूमं पिच्छंति परुप्परं
कलहंति अ । केई भणंति-**वासुइ**लंछणो एस **सयंभू देवो** । अन्ने भणंति* -**सेस**सिज्जा^{१५}ठिओ **नारायणो** एस ।
एवं **वंभ-धरणिंद-सूर-चंदा**इसु विभासा । **बुद्धा** भणंति* न एस थूमो किंतु **बुद्धंडउ**^{१६}त्ति । तओ मज्झत्थपुरि-
सेहिं भणिअं-मा कलहेह । एस ताव देवनिग्गिओ ता सो चैव संसयं भंजिस्सइ त्ति । अप्पप्पणो देवं पडेसु लिहित्ता ^{२५}
निअगुट्टीसमेआ अच्छह । जस्स देवो भविस्सइ तस्सेव इक्को पडो थकिस्सइ । अन्नेसिं पडे देवो चैव नासेहिइ । संघे-
णावि **सुपास**सामिपडो लिहिओ । तओ लेहिअनिअनिअदेवपडा सगुट्टीआ पूअं काउं नवमीरत्तीए सब्बदरिसणिणो
गायन्ता ठिआ । अद्धरत्ते उहंडपवणो तणसक्करपत्थरजुत्तो पसरिओ । तेण सब्बे वि पडा तोडित्ता नीया । पलयगज्जिर-
वेण नट्टा दिसोदिसिं जणा । इक्को चैव **सुपास**पडो ठिओ । विम्हिआ लोआ । एस **अरिहंतो** देवो त्ति । सो
पडो सयलपुरे भामिओ । पडजत्ता पवत्तिआ । तओ न्हवणं पारद्धं । पढमन्हवणकए कलहंता सावया महलपुरिसेहिं ^{३०}

1 'धम्मरूइ' पतितः D आदर्शे । 2 C त्रिसंग्गा । 3 Pa कुणन्ता । 4 A भट्टे । 5 एतद्वाक्यं पतितं C आदर्शे ।
6 D नास्ति एष शब्दः । 7 Pa चलिए । 8 Pa सुरा । 9 A मेरुं जाणामो; C D Pc वन्दिज्जंते । 10 'जइ' नास्ति
A आदर्शे । 11 C साहूणं । 12 'तओ' नास्ति C D । 13 C D रत्तीए । † एतत्पाठस्थाने Pa-b 'साहूहिं पडिवन्ने
देवीए' एष पाठः । 14 Pa 'बिंवाइं' नास्ति । * तारकान्तर्गता पंक्तिः Pa आदर्शे न विद्यते । 15 A विज्जा । 16 C D
बुद्धिंडउ ।

मथुरापुरीकल्पः ।

१९

इत्थ पंच लोहअतित्थाइं । तं जहा—विस्संतिअतित्थं असिकुंडतित्थं वेकुंततित्थं कालिंजरतित्थं चक्कतित्थं ।

सित्तुंजे रिसहं, गिरिनारे नेमिं, भरुअच्छे मुणिसुव्वयं, मोढेरए वीरं, महुराए सुपा-
स-पासे¹ घडिआदुगब्भंतरे नमित्ता सोरडे ढुंढणं² विहरित्ता गोवालगिरिंमि जो भुंजेइ तेण आमरायसेविअ-
कमकमलेण सिरिबप्पहट्टिसूरिणा अट्टसयछव्वीसे (८२६) विक्रमसंवच्छरे सिरिवीरविंभं महुराए ठाविअं । 5

इत्थ सिरिवीरवद्धमाणजीवेण विस्सभूइणा अपरिमिअबलत्तणकए नियाणं कयं ।

इत्थ जउणा वंकजउणराएण हयस्स दंडअणगारस्स केवले उप्पन्ने महिमत्थं इंदो आगओ ।

इत्थ जिअसत्तुनरिंदपुत्तो कालवेसिअमुणी अरिसरोगद्धिओ मुग्गिलगिरिंमि सदेहे वि निप्पहो उव-
सग्गे अहिआसिसु ।

इत्थ संखरायरिसितवप्पहावं दट्टुं सोमदेवदिओ गयउरे दिक्खं घेतूण सग्गं गंतूण कासीए हरि-10
एसबलरिसी देवपुज्जो जाओ ।

इत्थ उप्पण्णा रायकन्ना निव्वुई नाम राहावेहिणो सुरिंदत्तस्स सयंवरा जाया ।

इत्थ कुबेरदत्ताए कुबेरसेणाजणणी कुबेरदत्तो अ भाया ओहिन्नाणेण नाउं अट्टारसनत्तएहिं पडिबोहिया ।

इत्थ अज्जमंगू सुअसागरपारगो इट्टिरससायगारवेहिं जक्खत्तमुवागम्म जीहापसारणेण साहूणं अप्पमायकरणत्थं
पडिबोहमकासी । 15

इत्थ कंबल-संबलनामाणो वसहपोआ जिणदाससंसग्गीए पडिबुद्धा नागकुमारा होऊण वीरवरस्स
भगवओ नावारूढस्स उवस्सग्गं निवारिसु ।

इत्थ अन्निआपुत्तो पुप्फचूलं पव्वाविअ संसारसायराओ उत्तारित्था ।

इत्थ इंददत्तो पुरोहिओ गवक्खट्टिओ मिच्छदिट्ठी अहोवच्चंतस्स साहुस्स मत्थयउवरीं पायं कुणंतो सट्टेण
गुरुभत्तीए पयहीणो कओ । 20

इत्थ भूअघरे ठिआ निगोअवत्तव्वयं नियाउपरिमाणं च पुच्छिअ तुट्टचित्तेण सक्केण अज्जरक्खिअसूरी वंदिआ ।
उवस्सयस्स अ अन्नओहुत्तं दारं कयं ।

इत्थ वत्थपूसमित्तो घयपूसमित्तो दुब्बलियापूसमित्तो अ लद्धिसंपन्ना विहरिआ ।

इत्थ दूसहदुब्भिकखे दुवालसवारिसिए नियत्ते सयलसंघं मेलिअ आगमाणुओगो पवत्तिओ खंदिलायरिण ।

इत्थ देवनिम्मिअथूमे पक्खक्खमणेण देवयं आराहित्ता जिणभइखमासमणेहिं उद्देहिआभक्खियपुत्थयपत्त-25
त्तणेण तुट्टं भग्गं महानिसीहं संधिअं ।

इत्थ खवगस्स तवेणं तुट्टा सासणदेवया तच्चणिअपरिग्गहिअं इमं तित्थं संघवयणाओ आरहंतयापत्तं अकासी ।
देवीए अइलोभपरव्वसं जणं नाउं सोवणिणअं थूमं पच्छन्नं काउं इट्टमयं कयं । तओ बप्पहट्टिवयणाओ आमराए-
ण उवारि सिलकलावचिअं कारिअं ।

इत्थ संखराओ कलावई अ पंचमज्जमे देवसीह-कणयसुंदरीनामाणो समणोवासया रज्जसिरिं भुंजित्था । 30

एवंविहाणं अणेगेसिं संविहाणाणमेसा नयरी उप्पत्तिभूमी । इत्थ कुबेरा नरवाहणा अंबिआ य सीहवाहणा
खित्तवालो अ सारमेअवाहणो तित्थस्स रक्खं कुणंति ।

1 B सुपासो । 2 A ढुंढणं ।

२०

विविधतीर्थकल्पे

इय एस महुरकप्पो जिणपहसूरीहिं वणिणओ किं पि । भविएहिं सइ पढिज्जउ इह परलोइअसुहत्थीहिं ॥ १ ॥
 भविआण पुण्णरिद्धी जा जायइ महुरतित्थजत्ताए । अस्सि कप्पे निसुए सा जायइ अवहिअमणाणं ॥ २ ॥

॥ श्रीमथुराकल्पः समाप्तः ॥

॥ अं० ११३, अ० २९ ॥